

**การขอพระราชทานเพลิงศพ
และดินฝังศพ เป็นกรณีพิเศษ**

หลักเกณฑ์ในการขอพระราชทานเพลิงศพกรณีพิเศษ

ผู้ที่สมควรได้รับการพิจารณา ในการขอพระราชทานเพลิงศพและดินฝังศพกรณีพิเศษ ควรอยู่ในหลักเกณฑ์ ดังนี้

๑. ผู้ที่เนื่องในราชสกุล ชั้น หม่อมราชวงศ์และหม่อมหลวง
 ๒. ผู้ที่ได้รับพระราชทานเหรียญราชรุจิ เหรียญกล้าหาญและเหรียญชัยสมรภูมิ
 ๓. บิดามารดาของข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ระดับ ๖ ขึ้นไป
 ๔. บิดามารดาของผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ “ตรีตาภรณ์ช้างเผือก” (ต.ช.) ขึ้นไป
 ๕. บิดามารดาของข้าราชการฝ่ายทหาร ตำรวจ ชั้นยศตั้งแต่ พันโท นาวาโท นาวาอากาศโท และพันตำรวจโท ขึ้นไป
 ๖. พนักงานรัฐวิสาหกิจระดับสูง
 ๗. บิดามารดาของพระสมณศักดิ์ ตั้งแต่ชั้น “พระครูสัญญาบัตร” ขึ้นไป
 ๘. ผู้ปฏิบัติหน้าที่ดังต่อไปนี้ ที่ถึงแก่กรรมในขณะดำรงตำแหน่ง
 - กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
 - นายกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
 - นายกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด
 - นายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาล
 - สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร และสมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร
 - นายกเมืองพัทยา และสมาชิกสภาเมืองพัทยา
 ๙. ผู้บริจาคทรัพย์สินเพื่อการกุศลคิดเป็นมูลค่าไม่น้อยกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท
 ๑๐. ผู้ที่บริจาคร่างกายหรืออวัยวะแก่สภาอากาศชาติไทย โรงพยาบาลของรัฐหรือสถานศึกษา
- เพื่อประโยชน์ทางการแพทย์
๑๑. ข้าราชการ ทหาร ตำรวจ ชั้นยศต่ำกว่าสัญญาบัตรที่เสียชีวิตขณะปฏิบัติหน้าที่
 ๑๒. ผู้ที่ทำคุณประโยชน์ให้กับสังคมและประเทศชาติ

หมายเหตุ บุคคลผู้ทำลายชีพตนเองและผู้ต้องอาญาแผ่นดิน ไม่พระราชทานน้ำหลวง
 เพลิงศพ ดินฝังศพ และเครื่องเกียรติยศประกอบศพ

ขั้นตอนการขอพระราชทาน

๑. การขอพระราชทานน้ำหลวงอาบศพ เจ้าภาพหรือทายาท จะต้องจัดดอกไม้
 กระทง ๑ กระทง รูปไม้ระกำ ๑ ดอก เทียน ๑ เล่ม มีพานรองพร้อม ไปกราบถวายบังคม
 ลาพร้อมด้วยหนังสือกราบบังคมทูลลา โดยติดต่อกับกองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง ใน
 พระบรมมหาราชวัง โทรศัพท์ ๐-๒๒๒๑๐๘๗๓ พร้อมทั้งนำใบมรณบัตร และหลักฐานที่ได้รับ
 พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงที่ได้รับไปแสดงแก่เจ้าหน้าที่ เพื่อการจัดเครื่องเกียรติยศ
 ประกอบศพได้ถูกต้อง

ส่วนพระสงฆ์สมณศักดิ์ ไม่ต้องมีดอกไม้รูปเทียน เป็นหน้าที่ของกรมการศาสนาแจ้งการ
 มรณภาพ และขอพระราชทาน

๒. การขอพระราชทานเพลิงศพเป็นกรณีพิเศษ เจ้าภาพ หรือทายาท ผู้ประสงค์
 ขอพระราชทานเพลิงศพกรณีพิเศษ ต้องทำหนังสือถึงเลขาธิการพระราชวัง โดยระบุ

- ก. ชื่อ - สกุล และตำแหน่งของผู้ขอพระราชทาน (กรณีบุตรขอ
 พระราชทานให้กับบิดามารดา)
- ข. ชื่อ - สกุล และประวัติโดยย่อของผู้ถึงแก่กรรม
- ค. ถึงแก่กรรมด้วยโรคอะไร ที่ไหน เมื่อใด
- ง. ระบุคุณงามความดีที่เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ หรือคุณสมบัติตาม
 หลักเกณฑ์การพิจารณาการขอพระราชทานเพลิงศพเป็นกรณีพิเศษ
- จ. ระบุ วัน เวลา สถานที่จะประกอบพิธีการฌาปนกิจ

หลักฐานที่ต้องนำมาแสดง ในการขอพระราชทานเพลิงศพเป็นกรณีพิเศษ มีดังนี้

- ใบมรณบัตรของผู้ถึงแก่กรรม
- ทะเบียนบ้านของทายาทของผู้ถึงแก่กรรม
- บัตรประจำตัวข้าราชการ หรือบัตรข้าราชการของทายาทของผู้ถึงแก่กรรม
- หนังสือรับรองจากหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ใบอนุโมทนาบัตร ใบประกาศเหรียญ
 กกล้าหาญหรือเหรียญชัยสมรภูมิ
- ใบเปลี่ยนชื่อ - สกุล (ถ้ามี)

ทั้งนี้ ต้องนำเอกสารต้นฉบับและสำเนาแนบมาพร้อมกับหนังสือด้วย

ตัวอย่างหนังสือขอพระราชทานเพลิงศพ เป็นกรณีพิเศษ

ที่อยู่.....

.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง ขอพระราชทานเพลิงศพ เป็นกรณีพิเศษ

เรียน เลขาธิการพระราชวัง

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาใบมรณบัตร
- ๒. สำเนาทะเบียนบ้าน (ผู้ขอหรือทายาท)
- ๓. สำเนาบัตรประจำตัว (ผู้ขอ)

ด้วยข้าพเจ้า.....

ตำแหน่ง.....สังกัด.....

จะทำการฌาปนกิจศพ.....

ผู้เป็นบิดา/มารดา ซึ่งถึงแก่กรรมด้วยโรค.....

ณ.....เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ณ เมรุวัด.....ในวัน.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น.

ขณะที่.....ผู้เป็นบิดา/มารดา ยังมีชีวิตอยู่ได้ประกอบ
 คุณงามความดีอย่างมาก ได้อบรมสั่งสอนบุตร – ธิดา ให้รู้จักรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
 และพระราชวงศ์เสมอมา ทั้งยังได้ให้การศึกษากับบุตร – ธิดา เป็นอย่างดี จนได้รับราชการ
 เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ และราชการเป็นอย่างมาก

บุตร – ธิดา มีความอาลัยรัก กตัญญู และสำนึกในหน้าที่ ที่มีต่อผู้บังเกิดเกล้า จึงกราบ
 เรียนมาเพื่อขอพระราชทานเพลิงศพ เป็นกรณีพิเศษ เพื่อเป็นเกียรติแก่
ผู้เป็นบิดา/มารดา และวงศ์ตระกูลสืบไป

ขอได้โปรดนำความกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท การจะควร
 ประการใดแล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

๓. ติดต่อดำเนินการเพื่อเตรียมการพระราชทานเพลิงศพ

การพระราชทานเพลิงศพนั้น จะต้องไม่ตรงกับวันเฉลิมพระชนมพรรษา ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว วันเฉลิมพระชนมพรรษาของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ วันเฉลิมฉลองสิริราชสมบัติ พระราชพิธีฉัตรมงคล (และตามประเพณีนิยม ไม่มีการเผาศพในวันศุกร์)

การพระราชทานเพลิงศพที่เมรุหลวงหน้าพลับพลาอิสริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส หากมีพระราชประสงค์ที่จะทรงกำหนดการเสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานเพลิงศพตรงกับวันที่มีผู้ขอรายใดกำหนดไว้แล้ว เจ้าภาพผู้ขอนั้นจะต้องเลื่อนไปโดยไม่มีข้อแม้ทั้งสิ้น

ผู้มีสิทธิได้รับพระราชทานเพลิง ถ้าจะพระราชทานเพลิงศพในต่างจังหวัด ทางสำนักพระราชวังจะได้จัดหีบเพลิงให้เจ้าสังกัดหรือเจ้าภาพรับไปปฏิบัติ

กรณีพระราชทานเพลิงในกรุงเทพมหานคร และเขตปริมณฑลใกล้กรุงเทพฯ (จังหวัดนนทบุรี จังหวัดสมุทรปราการ เฉพาะอำเภอเมือง อำเภอพระประแดง และอำเภอพระสมุทรเจดีย์) สำนักพระราชวังจะจัดเจ้าพนักงานเชิญเพลิงหลวงไปพระราชทาน โดยรถยนต์หลวง ทั้งนี้ เจ้าภาพไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้นในการพระราชทานเพลิงศพ

ในกรณีที่เจ้าภาพศพมีความประสงค์จะถวายเงินเนื่องจากได้รับพระบรมราชานุญาตหรือสามารถสมทบทุนในองค์การการกุศล ในพระบรมราชูปถัมภ์ อาทิ มูลนิธิอานันทมหิดล หรือกองทุนโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ ฯลฯ โดยให้นำเงินหรือเช็คส่งมอบเลขาธิการพระราชวัง พร้อมทั้งแจ้งความประสงค์ในการมอบ เพื่อสำนักพระราชวังจะได้ดำเนินการต่อไป

สำหรับเครื่องประกอบเกียรติยศ ได้แก่ หีบ โศก ฉัตรตั้ง นั้น ทางสำนักพระราชวังจะได้เชิญไปประกอบ และแต่งตั้งไว้มีกำหนดเพียง ๗ วัน เมื่อพ้นไปแล้วเจ้าภาพหรือทายาทยังไม่กำหนดพระราชทานเพลิง ถ้าทางราชการมีความจำเป็นก็จะถอนส่วนประกอบลงนอกของหีบ โศก ไปใช้ในราชการต่อไป

อนึ่ง สำนักพระราชวังได้มีคำสั่งให้กองพระราชพิธีปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องการศพของผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องเกียรติยศประกอบศพชั้นโศก เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๓๘ ไว้ดังนี้

กองพระราชพิธี

เนื่องจากในปัจจุบัน ผู้ที่ถึงแก่กรรมได้รับพระราชทานเกียรติยศประกอบศพชั้นสูงในระดับพระราชทานโศก แต่ทายาทได้รับคำสั่งจากผู้ที่ถึงแก่กรรมว่า มีความประสงค์ให้บรรจุลงหีบแล้วขอพระราชทานตั้งโศกประกอบเกียรติยศ ครั้นถึงกำหนดการขอพระราชทานเพลิงศพทาง

เจ้าหน้าที่กองพระราชพิธี ไม่ยินยอมให้ตั้งโกศบนจิตกาธานโดยปราศจากร่างของผู้ถึงแก่กรรม
 เลขานุการพระราชวังได้ปรึกษากับผู้พิจารณาว่า ควรที่จะยินยอมให้ตั้งโกศตามเกียรติยศของ
 ผู้ตายบนจิตกาธานได้ ในกรณีที่ศพของผู้ตายบรรจุหีบโดยนำหีบใส่ไว้ในเตาเผาก่อนถึงเวลาพิธี
 การ

โดยเหตุผลที่ว่า โกศเป็นเครื่องแสดงเกียรติยศของผู้ตายและเป็นเครื่องหมายแห่ง
 ผลของการที่ได้ปฏิบัติราชการ หรือการที่ได้ทำประโยชน์ให้กับบ้านเมืองมาตลอด จึงไม่มี
 ความจำเป็นที่จะต้องมีร่างกายของผู้ตายอยู่ในนั้น ให้ถือปฏิบัติตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

นายแก้วขวัญ วัชโรทัย

เลขานุการพระราชวัง

๔ สิงหาคม ๒๕๓๘

หมายเหตุ ปัจจุบันในการขอพระราชทานเพลิงศพที่เจ้าภาพมีความประสงค์ตั้งโกศตาม
 เกียรติยศของผู้ตายบนจิตกาธาน กองพระราชพิธีจะส่งเจ้าหน้าที่ไปปฏิบัติในการตั้งโกศไม่เกิน
 ๖ คน

เกร็ดความรู้วิธีมัดศพบรรจุโกศ

เจ้าหน้าที่จะยกมือศพพนมที่หน้าอกและงอขาตพหนึ่งแบบชันเข้า แล้วมัดตราสังข์ด้วยเชือก
 ที่พันด้วยด้ายดิบ จากนั้นจะนำผ้าขาวมาห่อศพและผูกมัดตามรูปแบบที่ได้ฝึกมา สุดท้ายจึงผูก
 ผ่าให้เป็นปมด้านเหนือศีรษะศพ แล้วจึงนำศพบรรจุลงในโกศ ผูกสายสิญจน์ปล่อยชายให้ยาว
 จากปากโกศประมาณ ๑๕ เซนติเมตร สำหรับต่อผ้าโยง จากนั้นปิดฝาโกศและยาซีผึ้งรอบปาก
 โกศเป็นลำดับสุดท้าย แล้วเชิญโกศขึ้นตั้ง

ข้อมูล : รวมเรื่องและข้อปฏิบัติ เกี่ยวกับราชสำนัก

โดย : สำนักพระราชวัง พุทธศักราช ๒๕๕๐